

دکتر مالک رحمتی، قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی تأکید کرد

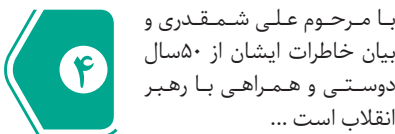
اهتمام جدی آستان قدس رضوی برای توسعه فرهنگ قرآنی

۴

کتابی که خاطرات یار دیرین رهبر معظم انقلاب را روایت می‌کند

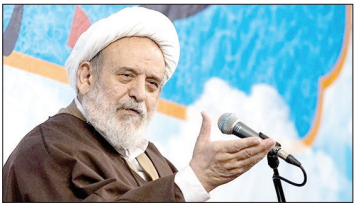
رونمایی از متولد چهل و دو

آیین رونمایی از کتاب «متولد چهل و دو» مرور خاطرات زنده‌یاد حاج‌علی آقا شمسقدری؛ یار دیرین رهبر انقلاب در سالن همایش مرکز نمایشگاه‌های آستان قدس رضوی برگزار شد. سیدعلیرضا مهرداد، نویسنده کتاب متولد چهل و دو در این مراسم گفت: این کتاب در واقع نتیجه ۳۵ جلسه مصاحبه حمیدرضا صدوقی از پژوهشگران حوزه دفاع مقدس با مرحوم علی شمسقدری و بیان خاطرات ایشان از ۵۰ سال دوستی و همراهی با رهبر انقلاب است ...

منبر مجازی

دلگرمی برای گناهکار پشیمان

حجت‌الاسلام انصاریان: برخی آیات قرآن بالاترین دلگرمی و امید را به گناهکارانی می‌دهد که می‌خواهند توبه کنند. کسانی که قصد دارند رابطه خود را با گناه قطع کرده و به ربوبیت وجود مبارک حضرت حق اتصال پیدا کنند، این قطع و اتصال، مایه سعادت و خیر است...

پروردگار مهربان عالم در قرآن به شدت به گناهکار دلگرمی و امید می‌دهد و در دلش چراغی روشن می‌کند که حالا گناه کردی، ولی راه برای توبه باز و برای ناامید شدن بسته است؛ توبه کن و من هم قبول می‌کنم.

أَلَمْ يَلْمِزُوا أَنْ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ... آیا مردم نمی‌دانند؟ چه چیزی را؟ این را که یقیناً خداوند توبه بندگان‌ش را قبول می‌کند و هیچ گناهکاری را در مسئله توبه، از غفران و رحمت محروم نمی‌کند و دست رد به سینه هیچ گناهکار تائبی نمی‌زند... آیا این را ندانسته‌اند؟ چرا، دانسته‌اند؛ چون این مسئله را که خدا توبه بندگان‌ش را قبول می‌کند، ۱۲۴ هزار پیغمبر، ۱۱۴ کتاب الهی اولیا و جانشینان انبیا خبر داده‌اند. نمی‌شود که ندانسته باشند.

خب... حالا که می‌دانند پروردگار عالم توبه را قبول می‌کند، چه عذر و دلیلی دارند که توبه نکنند؟ وقتی آدم نمی‌خواهد کاری را انجام بدهد، باید یک دلیل عقلی، شرعی یا اخلاقی داشته باشد؛ ولی گناهکار اگر بخواهد توبه نکند، هیچ کدام از این دلایل را ندارد که بگوید به این دلیل اخلاقی، عقلی و یا شرعی نمی‌توانم توبه کنم... انسان با توبه دوباره قرار است به خدا وصل شود... شما چرا این لیوان آب را به دست تشنه می‌دهی؟ چون خدا دوست دارد و به این کار دستور داده است. این به کار انسان ارزش می‌دهد. کاری که به پروردگار وصل است، ارزش بسیار بالایی دارد. «أَلَمْ يَلْمِزُوا أَنْ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ... خدا هم بسیار توبه‌پذیر و هم بسیار مهربان است.

آیا دلیلی هست که آدم از این خدا ناامید و دلسرد شود؟ کسی که توبه می‌کند، به حضرت رب وصل می‌شود و آغوش پروردگار برای شخص تائب و قبول توبه او باز است. در آیه دیگری داریم که: فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ... کسی که به خودش یا دیگران و یا حکم دین ستم کرده است، ولی پس از این ستمکاری‌اش توبه می‌کند و به پروردگار می‌گوید من رابطه‌ام را با ستم بریدم و دیگر به دنبال ستم کردن نمی‌روم؛ سپس خودش را اصلاح می‌کند و سروسامان می‌دهد و کمبودهای عبادتی و حالی‌اش را جبران می‌کند، «فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ» چنین انسانی لیاقت دارد که خدا توبه‌اش را قبول کند و بداند که «أَلَمْ يَلْمِزُوا أَنْ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ» خدا بسیار آموخته و مهربان است.

حمایت‌های ۲۹۰ سال پیش آستان قدس رضوی از توسعه فضای کسب و کار

مدارا با مستأجران «پایین خیابان»

که باز شود، به تعطیل ایام مذکوره بعد از عرض بازدید گماشتگان وکلاء سرکار در بدل‌الاجاره به خرج، مجری و محسوب خواهد شد». معنای این عبارت آن است که در زمان جنگ و محاصره شهر که به کلی بساط کسب و کار جمع و دخل مغازه‌داران هیچ است، آستان قدس از جهت حمایت نسبت به این افراد، اجاره مدت بسته بودن مغازه را به عنوان هزینه جایگزین اجاره در نظر خواهد گرفت و مبلغی را از مستأجر مطالبه نخواهد کرد. افزون بر این‌ها، مستأجر می‌تواند در صورت کساد بودن بازار، وجه اجاره را در قالب اقساط به موجر پرداخت کند و موجر هم باید در حد امکان به او فرصت تهیه مبلغ اجاره را بدهد. این قرارداد، با توجه به شرایط بحرانی آن دوران،

آستان قدس را بر عهده داشت. این مغازه‌ها که ظاهراً تعدادشان خیلی زیاد بوده است، به شخصی به نام باباعبدالله فرزند حاجی ابراهیم اجاره داده شده است: «به اجاره باباعبدالله از قرار تمسک به تاریخ شهر(ماه) شوال سنه ۱۱۴۶ (اسفند ۱۱۱۲ش) آنکه باعث بر تحریر این کلمات شرعیه آنست که به اجاره و مقاطعه شرعیه گرفت ... بابا عبدالله ولد مرحوم حاجی ابراهیم از سرکار به توسط وکلاء ذوی‌الاحترام ... آ میرزا محمدرضا الرضوی ... همگی و تمامی کل دکاکین (مغازه‌ها) خیابان سفلا (پایین خیابان) و بازار خفافان (کفش‌دوزها) و عطاران و بزازان و زرگران متعلق به سرکار (امام رضا(ع)) از ابتدا نوروز فیروز سنه بارس‌ئیل (سال پلنگ) لغایت یک سال شمسی کامل».

■ **شرط‌های جالب یک قرارداد**

قرارداد مورد بحث ما، افزون بر جزئیات مالی، از قرار اجاره و...، جزئیات و شروط ویژه‌ای هم دارد که مربوط به شرایط سیاسی و اجتماعی آن دوره و هدفش، البته رعایت انصاف و تلاش برای رونق کسب و کار است. از جمله این شروط، موضوع محاصره شهر و ممانعت از فعالیت کاسبان است: «چنان چه خدای نخواستد در عرض [دوره] مذکور به سبب ورود مخالفین و محاصره ارض اقدس (مشهد) دکاکین مذکور بسته شود مادامی

نگهداری، حفظ و ساماندهی می‌شوند. فتاحی ادامه داد: با معرفی هر چه بیشتر ظرفیت‌های پژوهشی کتابخانه آستان قدس رضوی در میان دانشجویان کشور، شاهد رشد اهدای انواع منابع مطالعاتی توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مشهد و کشور به این کتابخانه و گسترش فعالیت‌های پژوهشی بر منابع آن خواهیم بود. وی خاطرنشان کرد: امیدوارم قدم‌های بلندتری در راستای معرفی هر چه بیشتر منابع و ظرفیت‌های کتابخانه آستان

نیز به ندرت مشابه آن یافت می‌شود. این استاد پیشکسوت گفت: این کتابخانه در سال‌های اخیر تلاش کرده بر غنای منابع خود بیفزاید که در این میان واقفان و اهداکنندگان آثار، از داخل و خارج کشور نقش پررنگی داشتند. اگرچه منتسب بودن این کتابخانه به بارگاه ملکوتی حضرت رضا(ع)، مهم‌ترین دلیل توجه واقفان حوزه کتاب به این مجموعه است، اما کتابدوستان به این کتابخانه اعتماد یافته‌اند؛ چراکه می‌دانند منابع مطالعاتی در این کتابخانه به درستی

استاد پیشکسوت علم اطلاعات و دانش‌شناسی کشور بر غنای کم‌نظیر منابع مطالعاتی کتابخانه آستان قدس رضوی و ظرفیت بالای پژوهشی آن برای گسترش علم در عرصه جهانی تأکید کرد. دکتر رحمت‌الله فتاحی، استاد دانشگاه فردوسی و از صاحب‌نظران حوزه علم کتابداری، در گفت‌وگو با آستان‌نیوز اظهار کرد: کتابخانه حرم مطهر رضوی از نظر قدمت تاریخی و غنای منابع؛ از نسخه‌های نفیس خطی تا مطبوعات و اسناد تاریخی، در کشور بی‌نظیر است و در سطح جهان

ظرفیت کم‌نظیر برای گسترش علم در عرصه جهانی

همزمان با هفته کتاب، همایش تجلیل و بزرگداشت «فهرست‌نگاری پویا و مستمر نسخه‌های خطی در سه کتابخانه و مرکز فرهنگی بزرگ کشور»

در کتابخانه و موزه ملی ملک برگزار شد. کتابخانه وموزه ملی ملک این برنامه بزرگداشت را به عنوان دومین پیش‌همایش «همایش بین‌المللی مخطوطات مشرق زمین» با همکاری مجمع ذخایر اسلامی و خانه کتاب و ادبیات ایران با حضور جمعی از شخصیت‌ها و فعالان فرهنگی کشور برپا کرد. تجلیل از متولیان و مدیران سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، کتابخانه بزرگ آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی(ره) و مرکز احیای میراث اسلامی برای فهرست‌نگاری پویا و مستمر نسخه‌های خطی، از مهم‌ترین برنامه‌های این همایش بود. در این مراسم محمدرضا رضوان‌طلب، رئیس کتابخانه و موزه ملی ملک با اشاره به تاریخچه تأسیس این موقوفه و اهداف نیک‌اندیشانه حاج‌حسین آقاملک، بنیان‌گذار و واقف آن، بر ضرورت اشاعه هر چه بیشتر فرهنگ کتاب و کتابخوانی و افزایش سرانه مطالعه در کشور تأکید کرد. همچنین جمعی از مدیران و مسئولان مجموعه‌های فرهنگی کشور در این بزرگداشت سخنرانی کردند. روایت بخشی از پیشینه دستنویس‌های اسلامی و ایرانی و معرفی منابع و فعالیت‌های مرکز احیای میراث اسلامی، کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی و سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی در حوزه نسخ خطی، از جمله محورهای این سخنرانی‌ها بود. در ادامه این مراسم علاوه بر تجلیل از بزرگان حوزه فهرست‌نگاری در این سه کتابخانه و مرکز فرهنگی بزرگ کشور، از جمعی از فهرست‌نویسان و خادمان عرصه نسخ خطی نیز قدردانی شد.

پژوهشی

ظرفیت کم‌نظیر برای گسترش علم در عرصه جهانی

محمدحسین نیکبخت |

احتمالاً همه شما این روایت مشهور را شنیده‌اید که «کاسب حبیب خداست» یا اینکه «عبادت هفتاد جزء دارد که برترین آن کسب روزی حلال است»، به همین دلیل، هر سیاستی که بتواند مسیر فعالیت‌های مربوط به کسب و کار را هموار کند، از نظر اسلام سیاستی پسندیده و درخور ستایش است. این موضوع از دیرباز در ساختار فعالیت‌های اقتصادی آستان قدس رضوی لحاظ می‌شد. اینکه می‌گویم دیرباز، معنایش تعمیم دادن این سیاست به چند دهه یا حتی چند سده اخیر نیست؛ از همان زمانی که فعالیت‌های اقتصادی در آستان قدس با اداره موقوفات و تلاش برای استفاده بهینه از درآمد آن‌ها آغاز شد، توجه به رونق کسب و کار، بخش مهمی از سیاست‌های اقتصادی این نهاد دیرپا و مقدس را تشکیل می‌داد. متولیان همیشه سعی می‌کردند در برخورد با مستأجران موقوفات یا کسانی که به نوعی با آستان ارتباط اقتصادی داشتند، جانب مراعات را رعایت کنند. به همین دلیل، در مجموعه سندهای موجود در مرکز اسناد آستان قدس رضوی، گاه به نمونه‌های جالبی از این تعاملات برمی‌خوریم که بیش از چند قرن قدمت دارند. امروز می‌خواهیم محتویات یکی از این اسناد را که مربوط به اجاره مغازه‌های پایین خیابان است، با هم بررسی کنیم. امیدواریم از مرور این سند تاریخی لذت ببرید.

■ **اجاره کلی مغازه به باباعبدالله**

سند مورد نظر ما، با شماره ۳۵۳۱/۱۰ مربوط به سال ۱۱۴۶قمری / ۱۱۱۲شمسی است؛ یعنی درست در دورانی که باید آن را دوره فترت میان صفویه و افشاریه بدانیم. حکومت هنوز اسماً متعلق به صفویه بود و شاه تهماسب دوم را فرمانروای ایران معرفی می‌کردند، اما همه می‌دانستند که به دلیل سقوط اصفهان در هجوم افغان‌ها، حکومت صفویه عملاً دچار فروپاشی شده و این نادرقلی افشار است که به تاخت برای کسب قدرت پیش می‌رود. بگذریم، سند ما از یک قرارداد مفصل اجاره صحبت می‌کند، قرارداد اجاره مغازه‌هایی در پایین خیابان مشهد و اطراف آن. در این زمان، میرزا محمدرضا رضوی از سادات رضوی مشهد، تولیت

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۲۸۲ |

کنه‌ها / آیت‌الله مر ترضی تهرانی

مقدمات

تمرکز در زیارت

هدایت‌الله بهودی از شاخصه‌های مکتب ادبیات پایداری می‌گوید

هنر مقاومت؛ دارایی معنوی برای پیشرفت کشور

دبیر جامعه ایمانی مشعر:

هیئت‌های مذهبی محل تعاملات اجتماعی است

۳

نقد و نظر

روان‌نویسی و صادق‌نویسی

۲

گنجینه

تجلیل از فهرست‌نگاران نسخه‌های خطی